

تحلیلی بر جایگاه اقتصاد دانش محور در آموزش عالی و اشتغال (چالش‌ها، فرصت‌ها و چشم‌اندازها)

رضا ویسی^۱

حسین نازک تبار^۲

چکیده

اقتصاد دانش محور یا اقتصاد دانایی محور، اقتصادی است که مستقیماً براساس تولید، توزیع و مصرف دانایی و اطلاعات قرار گرفته باشد. در اقتصاد دانش محور، محرک اصلی رشد، ایجاد ثروت و اشتغال در تمامی رشته فعالیت‌هاست. به نحوی که در سال‌های اخیر بسیاری از نهادها و سازمانها دانایی را به عنوان عامل تولید شناسایی کرده و ارزیابی نقش دانایی در رقابت‌های جهانی را دستور کار خود قرار داده اند. هنگامی دانایی در اقتصاد مؤثر است که به کار رود. به عبارت دیگر دانایی زمانی به ظرفیت کامل خود می‌رسد که بتواند ارزش اقتصادی ایجاد کند و این زمانی است که در محصولات، رویه‌های سازمانی و فرآیندها وارد شده و درونی شود. اقتصاد دانش محور نیز از طریق آموزش در

۱. کارشناس ارشد مطالعات توسعه و مدرس دانشگاه پیام‌نور مرکز ساری

۲. کارشناس ارشد جامعه‌شناسی و دستیار آموزشی دانشگاه پیام‌نور مرکز ساری

افراد ایجاد می‌گردد. بدین لحاظ سرمایه انسانی عنصری بسیار اساسی و ارزشمند در اقتصاد دانایی محور محسوب می‌شود. به منظور ایجاد سرمایه انسانی مناسب، سرمایه‌گذاری در آموزش علوم، تحقیق و توسعه ضروری است. باید توجه داشت که نیروی انسانی مناسب در اقتصاد دانش محور، فردی است که بر اساس نیازهای بازار آموزش دیده باشد. لذا با توجه به اینکه نقش آموزش عالی در راهبرد توسعه مبتنی بر دانش، کلیدی و محوری است و آموزش عالی می‌تواند به عنوان موتور محرک توسعه عمل نماید؛ ضروری است نهاد متولی آموزش عالی با توجه به شاخصهای اقتصاد دانایی محور در جهت برنامه‌ریزی به منظور ایجاد اشتغال مولد و مؤثر برای نیروی انسانی فرهیخته جوان کشور گام بردارد. مقاله حاضر نیز در همین باره به بررسی تحلیلی نقش و جایگاه اقتصاد دانش محور در آموزش عالی و اشتغال با توجه به چالش‌ها، فرصت‌ها و چشم اندازهای آینده پرداخته است.

واژگان کلیدی: اقتصاد دانش‌محور، آموزش عالی، چالش‌ها، فرصت‌ها، چشم‌اندازها.